

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jany Knotkové a soudců Mgr. Zdeňka Váni a JUDr. Kateřiny Kodetové ve věci

žalobce: **Statutární město Hradec Králové**, IČO 00268810
sídlem Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, IČO 00007064
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o zaplacení 127.907 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 6. ledna 2020, č. j. 15 C 280/2017-57,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradu nákladů odvolacího řízení 900 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal po žalované zaplacení částky 127.907 Kč s úrokem z prodlení 8,05 % ročně z této částky od 14. 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Tomanová.

2016 do zaplacení (výrok I.) a uložil žalobci povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku 900 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II.).

2. Takto soud prvního stupně rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal po žalované zaplacení částky 127. 907 Kč jako náhrady škody způsobené nesprávným úředním postupem. Žalobce tvrdil, že je obcí s rozšířenou působností a projednává prostřednictvím svého úřadu, Magistrátu města Hradec Králové, mimo jiné přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, včetně přestupku podle § 125c odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, kterého se dopustí ten, kdo v rozporu s ustanovením § 5 odst. 2 písm. b) uvedeného zákona řídí vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Podezření na spáchání uvedeného přestupku oznamuje magistrátu zpravidla Policie České republiky a dokládá jej orientačním testem prováděným soupravou DrugWipe5, protokolem o lékařském vyšetření, rozбором vzorku moči a úředními záznamy o vykonaných úkonech. Policie zároveň zajistí odběr dalšího biologického materiálu, především krve, který je možno dále vyšetřit. Další vyšetření biologického materiálu provádí v rámci vedeného řízení o přestupku magistrát města tak, že zadá zpracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, kterým je zjištěna přítomnost návykové látky v krevním vzorku osoby podezřelé ze spáchání přestupku a je stanovena její hladina. Náklady na zpracování znaleckého posudku nese žalobce. V roce 2015 a 2016 byla v krevních vzorcích osob podezřelých ze spáchání přestupku ve 23 případech znaleckým posudkem zjištěna hladina návykové látky, která má za následek navození stavu vylučujícího schopnost řízení motorového vozidla, což naplňuje znaky trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku. Tyto případy magistrát města postoupil Okresnímu státnímu zastupitelství v Hradci Králové, které jej předalo k dalšímu šetření Policii ČR. Žádný z takto postoupených případů státní zastupitelství nevrátilo zpět k provedení řízení o přestupku. Žalobce dopisem ze dne 5. 4. 2016 vyzval Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje k úhradě takto vynaložených nákladů na vypracované znalecké posudky v celkové výši 127.907 Kč. Krajské ředitelství policie odpovědělo žalobci, že v případech, na které žalobce poukazyval, policie nezačala úkony trestního řízení, neboť nebyly dány skutečnosti, které důvodně nasvědčovaly tomu, že byl spáchán trestný čin.
3. Soud prvního stupně vyšel zejména ze zjištění, že policie poté, co orientačním testem zjistí pozitivní výsledek na návykovou látku, vyzve fyzickou osobu, aby se podrobila lékařskému vyšetření, a ve zdravotnickém zařízení zajistí odběr vzorků biologického materiálu. Policie pak oznámí žalobci přestupky, které se týkají bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Žalobce následně nechá provést toxikologické vyšetření a příslušnému zdravotnickému zařízení zaplatí tento rozbor, případně znalci za zpracování znaleckého posudku.
4. Majetková škoda měla žalobci vzniknout tím, že policejní orgány v období let 2015 - 2016 oznámily žalobci v postavení správního orgánu příslušného k projednání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu 23 případů podezření na ovlivnění řidiče jinou návykovou látkou než alkoholem, a to na základě orientačního vyšetření, aniž by provedly toxikologické vyšetření. Náklady na tato vyšetření musel následně v průběhu přestupkových řízení vynaložit žalobce. Jednání Policie ČR proto žalobce hodnotil jako nesprávný úřední postup, v jehož důsledku mu měla vzniknout škoda.
5. Soud prvního stupně pak věc po právní stránce posoudil podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“), dále odkázal na ustanovení § 67 odst. 1 písm. b), c) zákona

č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a na ustanovení § 16 odst. 3 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

6. Soud prvního stupně uzavřel, že postup Policie České republiky při odhalování a šetření přestupků upravuje ustanovení § 67 zákona o Policii ČR, dle něhož policie v souvislosti s odhalováním a šetřením přestupků je oprávněna vyžadovat provedení orientačního vyšetření při podezření na ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látku pomocí dechové zkoušky nebo odběrem slin nebo potu. Z tohoto ustanovení dle soudu prvního stupně neplyne povinnost policie zajišťovat provedení tzv. toxikologického vyšetření, jak se domnívá žalobce. Jedná se o speciální ustanovení vůči obecné úpravě provedené zákonem č. 379/2005 Sb. Zákon o Policii ČR nestanoví povinnost při každém podezření na ovlivnění jinou návykovou látkou než alkoholem u přestupců zajišťovat pořízení tzv. toxikologického vyšetření. Ve všech 23 případech zajistila policie u přestupců odběr, což je v souladu s ustanovením § 67 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR. Součinnost policie s příslušnými správními orgány projednávajícími přestupky upravovalo v roce 2015 - 2016 ustanovení § 58 zákona o přestupcích, které policejním orgánům ukládalo povinnost oznamovat přestupky, o nichž se dozví, nejsou-li samy příslušné k jejich projednání. V tomto oznámení se stanovila povinnost policie uvést, který přestupek byl ve skutku spatřován, uvedení důkazních prostředků, které jsou jim známy a které prokazují, že se o přestupek jedná a že byl spáchán určitou osobou a dle ustanovení § 58 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích věc odevzdat příslušnému orgánu, jde-li o jednání mající znaky přestupku. Tímto způsobem Policie ČR ve všech případech uvedených v žalobě postupovala, proto v její činnosti neshledal soud prvního stupně nesprávný úřední postup definovaných v § 13 OdpŠk a žalobu zamítl. Procesně úspěšně žalované přiznal náhradu nákladů řízení ve smyslu § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s vyhláškou 254/2015 Sb.
7. Proti rozsudku podal žalobce včasné odvolání a namítal, že soud prvního stupně nepřihlédl k odvolatelem tvrzeným skutečnostem a označeným důkazům, na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a věc nesprávně právně posoudil. Soud prvního stupně se nevypořádal s důkazy předloženými žalobcem a provedenými při jednání konaném dne 3. 1. 2020. Závěr soudu prvního stupně, že Policie ČR má postupovat pouze podle § 67 zákona o Policii ČR není správný. Naopak nesprávný postup policie v Královéhradeckém kraji je založen na tom, že na podezření ze spáchání trestného činu usuzuje jen na základě vnějších projevů řidiče a vnitřního přesvědčení policejního orgánu. Soud prvního stupně dále opominul odůvodnění jednotlivých usnesení o postoupení oznámení Okresnímu státnímu zastupitelství v Hradci Králové, ze kterých vyplývá, že hladina návykové látky v krvi jednotlivých podezřelých ve všech případech násobně převyšovala hladinu, při které lze jednání podezřelého ještě považovat za přestupek. Při takovém překročení limitních hodnot v krvi podezřelých lze jen těžko uvěřit tvrzení žalované, že v předmětných případech nešlo o důvodné podezření ze spáchání trestného činu. Obvodní soud zcela pominul skutečnost, že v předmětných případech se nejednalo o protiprávní jednání naplňující znaky přestupků, ale o trestný čin. Postup při odhalování trestných činů se pak řídí především zákonem č. 141/1961 Sb., trestní řád. Pokud soud prvního stupně považuje za nesprávný úřední postup porušení pravidel předepsaných právními normami, měl se zabývat nikoliv pouze právní úpravou odhalování přestupků, ale především právní úpravou odhalování trestných činů. V předmětných případech postupovala policie v rozporu se svojí povinností učinit všechna potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, porušila tedy pravidla předepsaná právními normami a takový postup je třeba posuzovat jako nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 OdpŠk. Pro žalobce je nerozhodné, zda policie bude na spáchání trestného činu usuzovat na základě výsledků toxikologického vyšetření nebo jiným způsobem vyplývajícím z právních předpisů, opatřování takového důkazu se však nemůže dít na náklady žalobcem. Žalobce tak žalovanou částku vynaložil nikoliv na řádně vedené správní řízení a tedy výkon státní správy, ale na opatření důkazu, ze kterého vyplynulo, že

posuzovaná jednání mají znaky trestného činu, přičemž v oblasti odhalování trestných činů a řízení o nich žalobce žádnou působnost nevykoná. Jde o náklady, které by žalobce při řádném postupu Policie ČR nebyl nucen vynakládat. Žalobce proto navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě zcela vyhoví a žalovanému uloží povinnost nahradit mu náklady řízení před soudem prvního stupně a soudem odvolacím.

8. Žalovaná ve svém vyjádření k odvolání navrhovala potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.
9. Odvolací soud z podnětu včas podaného odvolání a v mezích jím vytčených podle § 212 a § 212a o. s. ř. přezkoumal při nařízeném jednání zamítavý výrok o věci samé a v důsledku toho i akcesorický výrok o nákladech řízení, odvolání žalobce však opodstatněným neshledal.
10. Obecně lze konstatovat, že soud prvního stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek podkladů, učinil z nich správná skutková zjištění, proto mohl být napadený rozsudek dostatečným podkladem i pro rozhodnutí odvolacího soudu ve věci.
11. Soud prvního stupně věnoval náležitou pozornost existenci tvrzeného nesprávného úředního postupu (§ 5 písm. b), § 13 odst. 1 OdpŠk), jež žalobce spatřoval v tom, že policejní orgány v období let 2015 - 2016 oznámily žalobci v postavení správního orgánu příslušného k projednání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu 23 případů podezření na ovlivnění řidiče jinou návykovou látkou než alkoholem, a to na základě orientačního vyšetření, aniž by provedly toxikologické vyšetření, jímž byla následně zjištěna hladina návykové látky, která má za následek navození stavu vylučujícího schopnost řízení motorového vozidla, což naplňuje znaky trestného činu, ty však žalobce neprojednává. Náklady na tato vyšetření v celkové částce 127.907 Kč musel následně v průběhu přestupkových řízení vynaložit žalobce.
12. Podle § 1 OdpŠk stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle § 5 OdpŠk stát odpovídá za škodu, která byla způsobena za a) rozhodnutím, jež je vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení nebo v řízení trestním, za b) nesprávným úředním postupem. Podle § 13 odst. 1 věta první OdpŠk stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem.
13. S výjimkou § 13 odst. 1 věty druhé a třetí OdpŠk není nesprávný úřední postup v zákoně č. 82/1998 Sb. blíže definován. Jedná se o záměr zákonodárce, neboť podle důvodové zprávy výstižnou definici nesprávného úředního postupu nelze pro jeho mnohotvárnost podat. Je tedy třeba opřít se zejména o výklady tohoto pojmu podávané právní teorií a o závěry rozhodovací praxe soudů, které vycházejí z toho, že jde o ty případy vzniku škod, které byly vyvolány jinou činností státních orgánů než rozhodovací (Vojtek, P., Bičák, V. Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, komentář k § 13). Podle konkrétních okolností může nesprávný úřední postup představovat jakoukoli činnost spojenou s výkonem pravomocí státního orgánu, dojde-li při ní nebo v jejím důsledku k porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu. Nesprávný úřední postup je zpravidla postup, který nesouvisí s rozhodovací činností, i když není vyloučeno, aby škoda resp. nemajetková újma byla způsobena i nesprávným úředním postupem prováděným v rámci činnosti rozhodovací. Pro nesprávný úřední postup je určující, že úkony tzv. úředního postupu samy o sobě k vydání rozhodnutí nevedou a je-li rozhodnutí vydáno, bezprostředně se v jeho obsahu neodrazí (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2002, sp. zn. 25 Cdo 2120/2000, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. 25 Cdo 1627/2008).

14. Se žalobcem je možno souhlasit v tom, že popisovaný postup policejních orgánů by mohl teoreticky naplnit znaky nesprávného úředního postupu, pokud by při něm docházelo k porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu. K takovému porušení však v projednávané věci nedocházelo, jak správně uzavřel soud prvního stupně.
15. Žalobce vychází z nesprávné premisy, že v daných 23 případech se nutně muselo jednat o spáchání trestného činu a přehlíží při tom, že takový závěr vyplyne až ze samotného prověření skutku, v němž může být spatřován přestupek či trestný čin. Stěžejním znakem skutkové podstaty trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku je stav vylučující způsobilost. K závěru, že znak „stav vylučující způsobilost“ při zjištění pozitivitu na přítomnost návykové látky orientačním testem DrugWipe je naplněn, může policejní orgán dojít posouzením chování podezřelého na místě přestupku a při převozu k lékařskému vyšetření nebo na základě závěru lékaře při klinickém lékařském vyšetření podezřelého spojeném s odběrem biologického materiálu. Jiné možnosti, jak zjistit, zda je podezřelá osoba ve stavu vylučující způsobilost, orgán policie v rámci šetření podle § 158 odst. 1 trestního řádu nemá. Pokud policejní orgán dojde při hodnocení chování a výsledku orientačního a odborného lékařského vyšetření na základě svého přesvědčení, že nejsou dány skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, nelze bez dalšího jeho rozhodnutí hodnotit jako porušení povinností podle trestního řádu, jak se snaží argumentovat žalobce. Policejní orgán hodnotí každý případ jednotlivě a je pak na jeho uvážení, aby žalobci oznamoval pouze ty skutky, u nichž nebylo shledáno důvodné podezření, že se jedná o trestný čin, nýbrž o přestupek.
16. Odvolací soud proto nespatřuje nic nesprávného v činnosti orgánů Policie České republiky, které postupovaly v souladu s § 58 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v tehdy účinném znění, a po posouzení věci v rámci své pravomoci věc odevzdaly příslušnému orgánu (zde žalobci) v souladu s § 58 odst. 3 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., neboť dle jejich závěru šlo o jednání mající znaky přestupku. To navíc koresponduje se sdělením Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje ze dne 5. 5. 2016, které žalobci odpovědělo, že v případech, na které žalobce poukazyval, policie nezapomněla úkony trestního řízení, neboť nebyly dány skutečnosti, které důvodně nasvědčovaly tomu, že byl spáchán trestný čin.
17. Pokud policejní orgán nespatřuje ve skutku znaky trestného činu, je oprávněn postupovat v souladu s § 67 odst. 1 písm. b), c) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, k čemuž však nenáleží oprávnění vyžadovat vypracování znaleckých posudků. Takové náklady na potřebné znalecké posudky pak nese případně místně příslušný správní orgán v rámci správního řízení v souladu s § 79 odst. 3 správního řádu, poté co si vyžádá zpracování znaleckého posudku dle § 56 správního řádu.
18. Z ustanovení § 67 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky neplyne povinnost policie zajišťovat provedení tzv. toxikologického vyšetření, jak se domnívá žalobce. Ve všech 23 případech popsanych v žalobě zajistila policie u přestupců odběr biologického materiálu. Součinnost policie s příslušnými správními orgány projednávající přestupky upravovalo v roce 2015 a 2016 ustanovení § 58 tehdy platného zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, které orgánům Policie ČR ukládalo povinnost oznamovat přestupky, o nichž se doví, nejsou-li samy příslušné k jejich projednání. Tímto způsobem policie ve všech případech vymezených v žalobě postupovala. V její činnosti nebylo možno shledat nesprávný úřední postup definovaný v ustanovení § 13 OdpŠk, proto je závěr soudu prvního stupně rezultující v zamítnutí žaloby správný.
19. Navíc si lze představit i situaci opačnou, kdy naopak orgány činné v trestním řízení posoudí projednávaný skutek jako přestupek a věc postoupí k projednání příslušnému správnímu orgánu.

Náklady vzniklé v rámci takového trestního řízení rovněž nelze pouze vzhledem k jeho výsledku požadovat k úhradě po správním orgánu.

20. Odvolací soud pouze doplňuje, že otázka financování nákladů spojených s výkonem přenesené působnosti byla vyřešena změnou legislativy, kdy 31. 5. 2017 nabyl účinnosti zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Ten v ustanovení § 24 výslovně upravuje úhradu nákladů na odborné lékařské vyšetření, včetně nákladů vyšetření toxikologického.
21. Lze tak shrnout, že odvolací výhrady žalobce neměly potenciál zvrátit věcnou správnost napadeného rozsudku v zamítavém výroku o věci samé a akcesorickém výroku o nákladech řízení, proto ten byl odvolacím soudem potvrzen jako věcně správný podle § 219 o. s. ř.
22. O nákladech odvolacího řízení soud rozhodl podle ustanovení § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. tak, že právo na jejich náhradu přiznal žalované, která byla v odvolacím řízení plně úspěšná. Náklady žalované v odvolacím řízení činí celkem 900 Kč a sestávají z paušální náhrady hotových výdajů za 3 úkony žalované po 300 Kč podle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. (vyjádření k odvolání, příprava na jednání a účast na jednání odvolacího soudu). Třídenní lhůtu k plnění odvolací soud stanovil v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání zkoumá dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 9. června 2020

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu